

ELŐTERJESZTÉS – PVB 3.1.C

Nagymaros Város Önkormányzatának az Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 1/2023. (II.3.) önkormányzati rendelete alapján

A napirendet tárgyaló ülés dátuma:

2024. február 22/27

A napirendet tárgyaló ülés:

PVB/Képviselő-testületi ülés

Az előterjesztést készítette:

Edöcsény András

Előterjesztő:

Edöcsény András

A napirendet tárgyaló ülés típusa-1:

nyílt / zárt

A napirendet tárgyaló ülés típusa-2:

rendes / rendkívüli

A határozat elfogadásához szükséges többség típusa:

egyszerű / minősített

A szavazás módja:

nyílt / titkos

A tárgyalandó témakör tárgya: emléktábla elhelyezése a nagymarosi deportáltak – vagy munkaszolgálatra elhurcoltak emlékére

1. A TÁRGYALANDÓ TÉMAKÖR TÁRGYILAGOS ÉS TÉNYSZERŰ BEMUTATÁSA

„**Aki nem ismeri múltját, nem értheti a jelent, amely a jövőnek hordozója**” (Tamási Áron)

2024-ben van a **80. éves évfordulója** annak, hogy Magyarország 1944. márciusi német megszállása után megkezdődhetett a vidéki zsidóság deportálása, mely a környékünkön úgy tudom 1944 júniusában történt. Ez Nagymarost is érintette: a XIX. század közepétől megtelepedett, főleg kereskedő-családok révén. Ismereteim szerint minden zsidó származású személyt elhurcoltak (akit addig nem soroztak be munkaszolgálatra- vagy addig nem menekült el). Úgy gondolom illő- és méltó lenne az elhurcoltakról a neveik megörökítésével is megemlékezni, hiszen egykori nagymarosi lakosként- vagy szülötként ők is a XX. század örületének áldozatai voltak – csakúgy, mint alig pár évvel később a svábok lettek azok. Úgy tapasztalom, van erre igény is, mivel a temetőben az alábbi papírlap van legalább fél éve (nem tudom mikor került ki) kitéve, melyen a névsor korántsem teljes – nem kevés kutatással 70-nél több név merült fel...:

Az érintett (Nagymaroson született, vagy akkor Nagymaroson élő) **elhurcoltak nevei**, akikről eddig tudomást szereztem: **a mellékelt táblázat szerint 74 személy.**

Köszönet illeti Döbrössy Mihályné Valentin Krisztát a konzultációért és a javaslataiért – és Takács Borbálát az adatbázisok átvizsgálásáért és egységes szerkezetbe foglalásáért.

Források:

- Döbrössy Mihályné: Fájdalmas Örökségünk (Nagymaros 2006, szerzői kiadás)
- Turai János: Zsidó emlékek és látnivalók a Duna- Ipoly- és Galgamenti településeken (Váci Zsidó Hitközség, 2014)
- YadVaShem Intézet (<https://yvng.yadvashem.org/>)
- United States Holocaust Memorial Museum (https://www.ushmm.org/online/hsv/person_advance_search.php)
- Magyar Zsidó Múzeum és Levéltár (<https://archives.milev.hu/index.php/aldozatlistak-1945-46>; <https://www.milev.hu/csaladkutato.html>)
- Hadisír nyilvántartás (<https://hadisir.militaria.hu/hadisir-nyilvantarto> ; <https://militaria.hu/adatb/leveltariuj/>)
- a legnagyobb haláltáborok adatbázisai (<https://raumdernamen.mauthausen-memorial.org/?L=1>; <https://stevemorse.org/dachau/dachau.html>; <https://totenbuch.buchenwald.de/recherche/index/reset/true>)
- Holokauszt Emlékközpont (<https://hdke.hu/>)

Javaslatom:

Az emléktábla elhelyezésének helye: Nagymaros temetői emlékhelyen a már meglévő emléktábla alá, annak megtartásával és annak folytatásaként

Az emléktábla formája: téglalap

Az emléktábla anyaga: fehér márvány / fehér mészkő

Az emléktábla szövege: kizárólag az az érintettek nevei, ABC-rendben, a végén lehetőséget hagyva további nevek felvitelére, mivel várható esetleg további nevek felbukkanása. **Javaslom** külön csoportba kerüljenek a munkaszolgálatra hurcoltak (a táblázatban sárgával kiemelve), ez esetben egy fejléc kell erről a nevek elé.

Az emléktábla ünnepélyes elhelyezése: 2024.04.16 a Holokauszt magyarországi emléknapja- vagy 2024. június 30-a a deportálások hónapjának utolsó napja (tekintettel a zsidó hagyományokra kerülendő a pénteki- és szombati nap).

Ezen alkalomra javaslom a környékbeli működő zsidó-szervezetek képviselőit meghívni-továbbá, az érintett országos szervezeteket értesíteni.

Várható költségek:

- emléktábla fotógravírozással márványlapra és az emléktábla elhelyezése, - Csengery Arpád **indikatív ajánlata:**
(80 név, évszámok nélkül, átlagban 13 betűvel számolva több, mint 1000 vésett karakter. Ha a 850.- Ft-os betűáramat kedvezem mondjuk 600 Ft-ra, akkor is 600.000.- Ft csak a betűk. A tábla mérete is fontos egy sorban 2 névvel is minimum 100 cm magas és 60 70 cm széles tábla kell. Ez fényezve, fózolva, fúrva hasraütve

100.000.- Ft. A 4 bronzcsap 25-30 ezer körül mozoghat. A felszerelése 2 emberes macerával szintény ennyi lenne (25-30 e.)

- avató/megemlékező-ünnepség költsége

2. ELŐZMÉNYEK, A TÁRGYALANDÓ TÉMAKÖRBE HOZOTT KORÁBBI KÉPVISELŐ-TESTÜLETI DÖNTÉSEK, ÉS AZOK VÉGREHAJTÁSÁNAK ÁLLÁSA

3. JOGSZABÁLYI HIVATKOZÁSOK

14/2014. (X.01.) számú önkormányzati rendelet 4.§.

4. KÖLTSÉGGIHATÁSOK, ILLETVE A KIADÁS FEDEZETÉT BIZTOSÍTÓ KÖLTSÉGVETÉSI SOR MEGNEVEZÉSE

A várható költség: az **indikatív ajánlat** szerint mintegy 900eFt (emléktábla+avatás), melyhez a szükséges forrás a **YYY** / tartalékok K513 soron rendelkezésre áll.

5. AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁG VÉLEMÉNYE

Kérem a Bizottság elnökét, hogy a 14/2014. (X.01.) számú önkormányzati rendeletben előírt szükséges véleményezési eljárást mihamarabb folytassa le és a Bizottság véleményét ismertesse.

6. HATÁROZATI JAVASLAT, RENDELET-TERVEZET

Nagymaros Város Önkormányzat Képviselő-testületének

.../2024. (II. .) Határozata

A Nagymarosról elhurcolt zsidó polgártársak emlékére és tiszteletére Emléktábla elhelyezéséről

Nagymaros Város Önkormányzat Képviselő-testülete összhangban az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatával, elítél minden fajra, színre, nemre, nyelvre, vallásra, politikai vagy más véleményre, nemzeti vagy társadalmi származásra, vagyonna, születésre vagy bármi más egyéb módon való hátrányos megkülönböztetést, mind az egyes emberek- mind embercsoportok/közösségek tekintetében, mivel a különbségtétel sérti a minden személyt egyenlő mértékben megillető emberi méltóságot és az egyetemes emberi jogokat.

Nagymaros Város Önkormányzat Képviselő-testülete a zsidó lakosság deportálásának 80.éves tragikus évfordulója okán, a városi temetőben meglévő emléktábla alá, az elhurcoltak- külön csoportban a munkaszolgálatra besorozottak neveit névsorban feltüntető Emléktábla ünnepélyes elhelyezéséről döntött.

Felkéri és felhatalmazza a polgármestert a szükséges intézkedések megtételére, a szükséges forrásokat a költségvetésében a **YYY** sor terhére biztosítja.

Felelős: polgármester

Határidő: 2024.04.16. vagy 2024.06.30.

7. MELLÉKLET

- fotó mellékletek az előterjesztés szövegében

- az érintettek adatai a mellékelt táblázatban

Nagymaros, 2024. február 18.

Edöcsény András
készítő

Edöcsény András,
előterjesztő

Eöryné dr. Mezei Orsolya
jegyző
ellenjegyző